

Cây Lan Lá Lớn

Năm 2015, chúng tôi về hưu và rời khỏi khu vực Tiểu Saigon, thủ đô của những người Việt tỵ nạn cộng sản. Các con tôi đã khôn lớn và lập nghiệp khắp nơi, đứa ở Seattle, đứa ở Texas cho nên tôi chẳng còn gì lưu luyến với miền nam California cả.

Nhờ bà chị họ là người địa phương giới thiệu, tôi mua một căn nhà với mảnh vườn rộng ở gần New Orleans, Louisiana, với giá rẻ bằng một nửa số tiền bán ngôi nhà ở California. Khí hậu ở đây chẳng khác gì quê hương xưa cũ, lại có một đời sống yên tĩnh mà chẳng còn sợ gì đe dọa đất và tránh được nạn xe cô đầy đường. Tuy phải xa những người bạn cũ, nhưng đã có Internet và điện thoại nên đường giây liên lạc giữa chúng tôi chẳng có gì bị gián đoạn. Hơn nữa chúng tôi là những người thích giao tiếp nên chỉ cần mở cuốn điện thoại niêm giám ra, cứ thấy người Việt là chúng tôi gọi đến chào hỏi và làm quen chẳng mấy chốc đã có thêm nhiều bạn mới.

Chủ cũ của ngôi nhà là một người Mỹ có bà vợ người Việt nên ngoài vườn đã có nhiều cây to bóng mát như xoài, nhãn v.v... trên thân cây có ghép nhiều thứ phong lan khác nhau. Vợ tôi thích lăm, đặc biệt là cây lan lá lớn có những bông hoa màu vàng có đốm màu nâu tím, mà khi còn nhỏ nàng đã thấy ở nhà ông thầy giáo dạy tiểu học tại vùng Bảo Lộc, nên hỏi người chủ cũ việc

tưới bón ra sao? Ông ta căn dặn nêu trời không mưa hãy nhớ tưới những cây lan này mỗi ngày một lần, nhưng vì bận rộn thu xếp nhà cửa cho nên chúng tôi đã sao lãng chuyện tưới nước cho lan. Khi nhớ ra, nhiều cây đã héo úa và ã rụng hết lá rồi chết...

Sau khi đã tạm ổn định với căn nhà mới, chúng tôi bắt đầu nghĩ tới chuyện trồng lan và sự nhớ đến cây lan lá to và dài đã chết. Chúng tôi tìm đến những trang trại trồng lan quanh vùng Luisiana, Alabama, Texas... nhưng họ đều chỉ cho chúng tôi những cây lan hồ điệp thông thường lá to báu nhưng chỉ ngắn chừng 15-20 phân, không phải là cây lan đã ghi ấn tượng đặc biệt trong

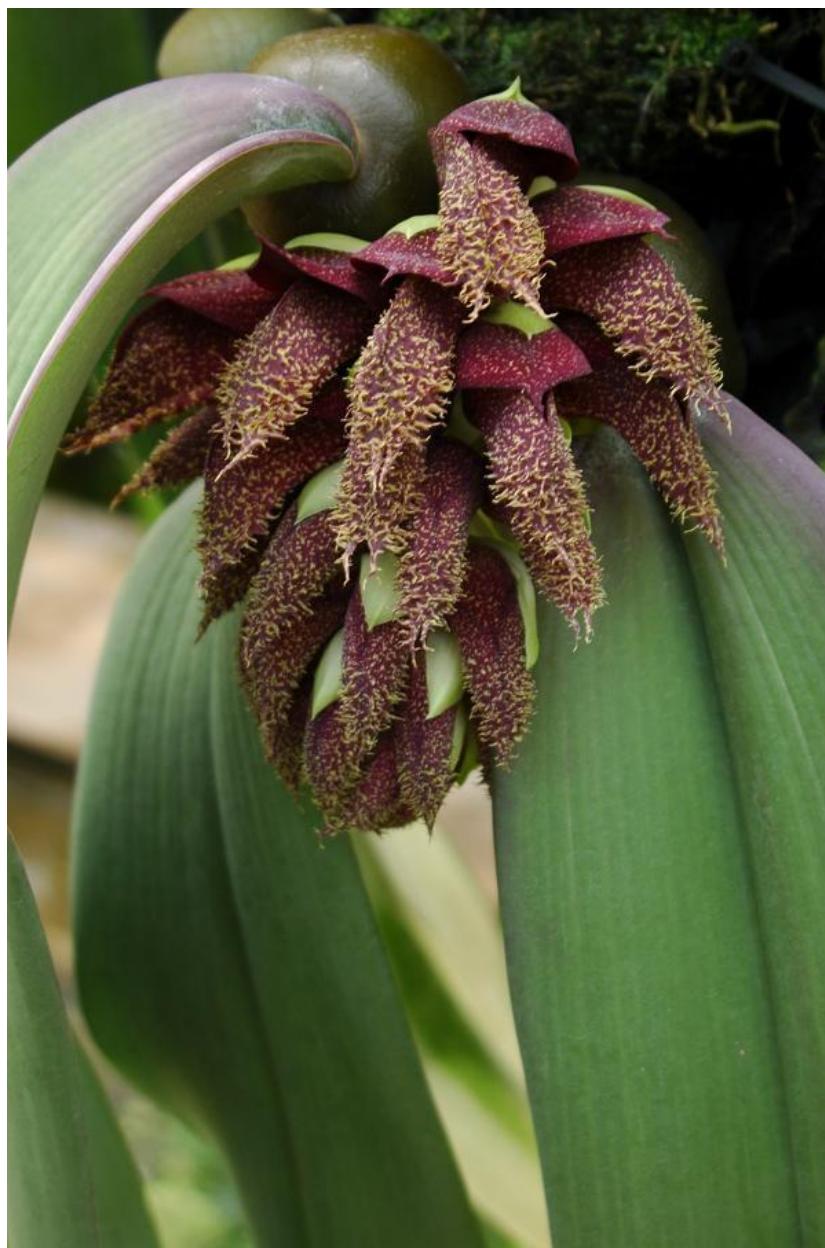
óc vợ tôi. Hồi tối hỏi lui không ai biết đến cây lan lá to báu dài gần 50 phân, mà lại có những bông hoa nhỏ 2-3 phân cǎ.

Về sau một ông già cho biết rằng có thể đó là cây *Bulbophyllum phalaenopsis* và nói thêm là cây này hoa nó đầy lông lá và có mùi hôi thối nồng nặc. Vợ tôi quả quyết rằng cây lan trong tiềm thức của nàng không có mùi hôi chút nào cả, trái lại còn thơm là đắng khác.

Sức nhớ tới người bạn của tôi có ông bác đã nuôi lan từ lâu và từng là hội viên của nhiều Hội ở vùng Orange County, bèn viết thư hỏi.

Ít lâu sau chúng tôi được trả lời rằng trên thế giới có 3 cây lan lá dài và lớn đó là cây:

- *Bulbophyllum phalaenopsis*
- *Phalaenopsis gigantea*
- *Vandopsis gigantea*

Cây *Bulbophyllum phalaenopsis* mọc ở Papua, New Guinea, lá 5-7 chiếc, dài 50-70, phân rộng 6-9 phân, hoa 4-15 chiếc, dài 6 phân, màu nâu tím, mùi hôi thối.

Phalaenopsis gigantea mọc ở Borneo, Sabah và Sarawak, lá 5-6 chiếc, dài 50-60 phân, ngang 1-12 phân, chùm hoa dài 15-40 phân, hoa to 5-7 phân. Nở vào cuối Hạ đầu Thu, thơm mùi vỏ cam.

Vandopsis gigantea

Lan mọc ở Bangladesh, Miến Điện, Thái Lan, Lào, Mã Lai và Việt Nam. Tên Việt là Huệ Đồng. Thân dài từ 50 phân đến hơn một thước. Lá cứng và dài tới 40-50 phân, hoa to 7 phân, nở vào mùa Xuân-Hạ, rất lâu tàn và có hương thơm

Chúng tôi ao ước có một khóm lan lá lớn *Vandopsis gigantea* như bức ảnh sau đây để khoe với bạn bè, nhưng tìm khắp nơi đều không thấy. Quý vị nào biết nơi bán những cây lan lá lớn này, nhất là cây lan Huệ Đồng của quê hương thân yêu, xin làm ơn chỉ dùm cho. Đa tạ.

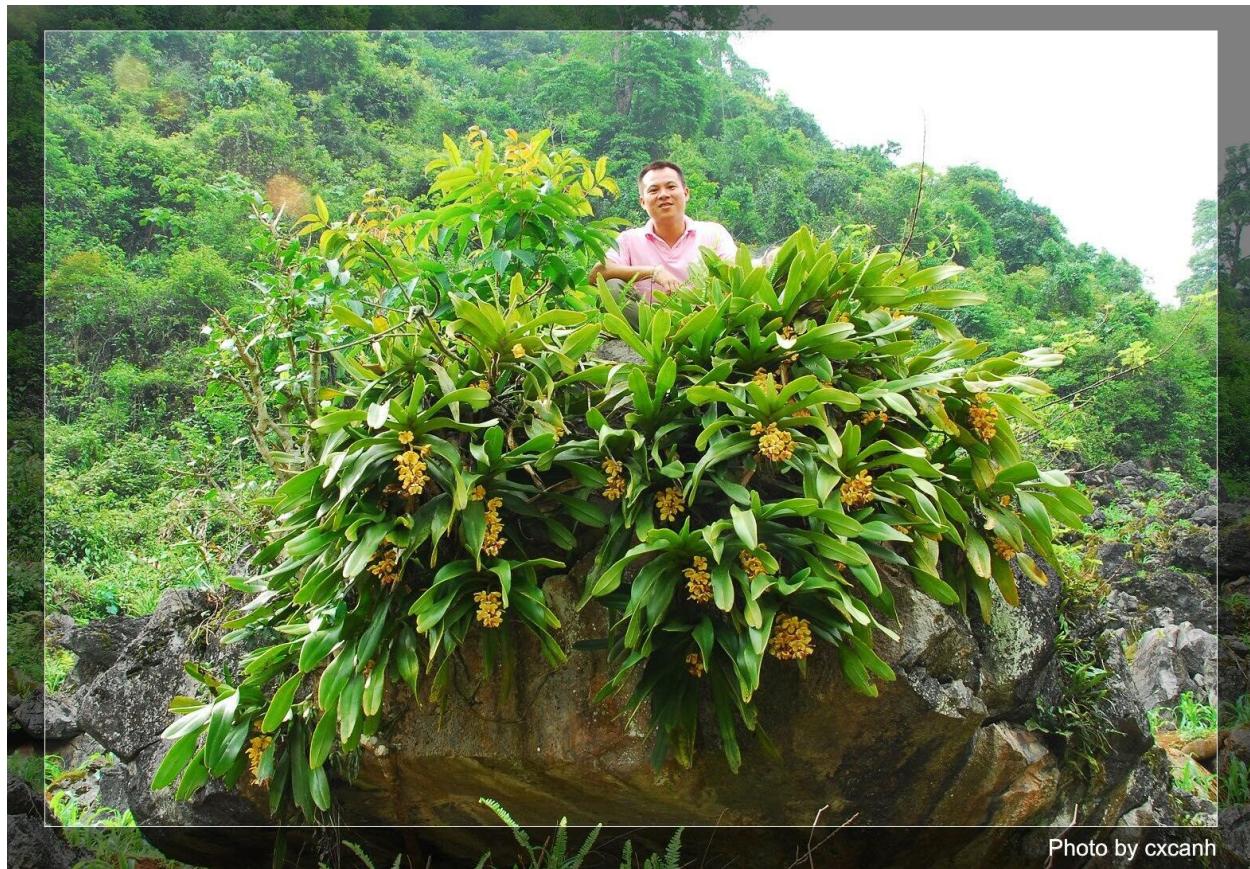

Photo by cxcanh

Nguyễn văn Phúc

Louisiana